

Nr 479.

Av herr **Jansson** i Örebro **m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 257, med förslag till prisregleringslag.*

I motioner väckta av kommunistiska riksdagsmän till årets riksdag har krävts dels att regeringen vidtar omedelbara åtgärder för en effektivisering och skärpning av den statliga priskontrollen liksom för en demokratisering av priskontrollnämndens sammansättning,

dels att regeringen sätter i gång en skyndsam utredning om den statliga priskontrollens framtid och fortsatta organisation.

I den nu framlagda propositionen nr 257 med förslag till prisregleringslag ha föreslagits ändringar i gällande lagstiftning, som synas ge formella möjligheter för en skärpt och effektiviserad priskontroll. I enlighet med den uppfattning som angivits i de ovan anförda motionerna hälsa vi detta förslag med tillfredsställelse. I vissa avseenden synes oss dock förslaget icke gå tillräckligt långt.

1. Nyheterna i lagen innebära en utvidgning av möjligheterna att förordna om sänkning av stoppris och införande av rätt att fastställa visst pris i anslutning till en genomförd spärr i utövning av viss verksamhet. I lagen har däremot icke införts någon bestämmelse, som ger de prisreglerande myndigheterna rätt att förbjuda inskränkning i eller inställande av produktion respektive ålägga företag att framställa viss vara till fastställt pris. Företagen ha därför fortfarande möjlighet att sabotera priskontrollens beslut genom att inskränka produktionen av en vara, som de ur sina snäva profitsynpunkter icke längre finna lönande att framställa, eller helt inställa framställningen av en sådan vara. Icke heller finns möjlighet att ålägga företag att tillverka en viss vara på vilken tillgången synes knapp eller av vilken produktion kanske helt saknas i landet.

Även landsorganisationen har i sitt yttrande över lagen uppmärksammat dessa brister och uttalat sig för att ett stadgande om produktionstvång borde införas. Landsorganisationen hävdar vidare, att staten borde utrustas med befogenhet att driva tillverkningen i egen regi i fall företagaren vägrar fortsätta att producera ur folkhushållets synpunkt viktiga förnödenheter till priser, som tillförsäkra honom skälig vinst.

Departementschefen har emellertid förklarat sig icke beredd att i detta sammanhang ta ställning till den förordade ytterligare skärpningen i lagen.

Vi finna det angeläget att stadgande om produktionstvång i vissa fall redan

nu införes i lagen. Ett dylikt stadgande borde innehålla rätt för Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer att vid behov förbjuda företag att inskränka eller inställa produktion, försäljning eller annan verksamhet respektive ålägga företag att tillverka viss vara eller utföra vissa tjänster till fastställt pris.

2. Det i de nämnda motionerna framställda kravet om en demokratisering av priskontrollnämndens sammansättning har icke föranlett någon åtgärd från regeringens sida i samband med framläggandet av förslaget till prisregleringslag. Då motionerna med yrkande i denna riktning ännu icke blivit föremål för riksdagens behandling ställa vi emellertid icke något yrkande i detta sammanhang.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställa vi,

att riksdagen godkänner Kungl. Maj:ts proposition nr 257 med tillägget att i lagen intages en bestämmelse om produktions-
tvång i enlighet med ovan angivna riktlinjer samt

att utskottet måtte formulera en sådan bestämmelse jämte
erforderlig ansvarsbestämmelse.

Stockholm den 24 maj 1947.

Erik Jansson.

H. Hagberg.

Erik Karlsson.

Gösta Kempe.
